

XIII Congreso Estatal de la Asociación Española de Trabajo Social y Salud

Iruña, 10, 11 y 12 de mayo de 2018

13th National Conference of the Spanish Health and Social Work Association

Iruña, 10, 11 and 12 may 2018

Pepita Rodríguez i Molinet¹

El treball social sanitari té una cita obligada cada tres anys, que va de la mà de l'Asociación Española de Trabajo Social y Salud, i en aquesta ocasió ha estat la delegació de Pamplona-Iruña l'encarregada de conduir els assistents pels *mapes, rutes i destins del treball social sanitari*.

El programa del congrés, distribuït en tres dies, ens convidava a pensar sobre quatre eixos temàtics: les fortaleeses del treball social sanitari (TSS), la bioètica, la intervenció i participació comunitària des del TSS i, finalment, allò que van anomenar els mapes del treball social sanitari.

El congrés va començar la tarda del dia 10 amb la participació d'una emocionada Amaya Ituarte, que va desenvolupar el tema de les fortaleeses del treball social sanitari i que va rebre l'homenatge de les companyes de professió per la seva dedicació en l'àmbit de la salut i molt especialment per la seva aportació al treball social clínic. En la seva ponència va destacar el canvi de paradigma, la visió de l'atenció centrada en la persona i la persona com a subjecte responsable, capaç i agent de la seva pròpia salut.

Van seguir aquesta ponència un espai de cinc tallers simultanis: "Noves coordinades: la ruta cap a la galàxia científica en treball social", "L'escala ECISACH-BCN PSMAR en

Per citar l'article: RODRÍGUEZ i MOLINET, Pepita. XIII Congreso Estatal de la Asociación Española de Trabajo Social y Salud. *Revista de Treball Social*. Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, agost 2018, n. 213, p. 128-130. ISSN 0212-7210.

¹ Treballadora social.

Representació catalana al congrés de l'AETSYS. Foto: Laura Morro

àmbit hospitalari”, “La teoria racional emotiva comportamental en la pràctica del treball social clínic”, “Competències interculturals en salut: el cas de la comunitat gitana” i “Blog de treball social sanitari: com crear, dotar de continguts i publicar en Wordpress”.

A l'endemà la taula dedicada a la bioètica va comptar amb la participació de la degana del nostre Col·legi, Conxita Peña, i Lydia Feito, professora de la Universitat Complutense. Les dues ponents ens van fer reflexionar sobre dels valors que han de guiar la nostra pràctica, els codis ètics i deontològics, la nostra responsabilitat i el compromís amb les persones.

La sessió plenària dedicada a la intervenció i participació comunitària va comptar com a ponents amb Javier Segura del Pozo, metge salubrista (en connexió virtual des de Madrid), i Concha Vicente, de la Universidad Complutense.

L'aposta per la salut comunitària, l'evidència dels determinants socials de la salut i les possibilitats del treball social sanitari van centrar l'interès de la taula, que també va dedicar bona part de la discussió al voltant de la conceptualització del terme *prescripció social*, que va posar en evidència el malestar d'una part de l'auditori en relació amb aquest tema.

La darrera sessió sobre els mapes del treball social sanitari posava sobre la taula la necessitat d'una estructura de serveis de treball social amb un fort lideratge des de les institucions sanitàries. Victòria Mir, com a coordinadora de treball social de l'Institut Català de la Salut; Pilar Botija, metge de família subdirectora del Departament de Salut de Malvarrosa-València, i Luz Campello, cap de treball social de la gerència d'atenció integrada de La Corunya, es mostraven determinades a

defensar la necessitat d'incorporar a les respectives gerències la figura del treball social sanitari com a vehicle per la direcció, l'establiment de línies estratègiques i l'avaluació del servei de TSS, i de manera transversal per situar *allò social* en la pròpia organització sanitària i en relació amb la resta de serveis.

Es va reservar un espai també perquè la presidenta de l'Asociación Trabajo Social y Salud, Agustina Hervás, presentés la cartera de serveis de treball social sanitari publicada recentment.

Un dels aspectes innovadors en totes les taules i ponències va ser la incorporació de la tecnologia amb la utilització d'aplicacions mòbils per promoure la participació, i la interacció dels assistents amb les diferents taules va ser generalitzada.

Cal destacar que hi va haver un nombre elevat d'assistents, amb una participació significativa de la delegació de Catalunya. En total, hi va haver 26 interessants comunicacions al voltant dels quatre eixos temàtics i 46 pòsters.

La polèmica va generar-se quan un grup d'assistents va evidenciar la manca de rigor d'un dels pòsters que versava sobre investigació científica i violència de gènere. A l'esmentat treball reflexionaven al voltant de la manca d'objectivitat i de l'excessiva ideologització dels treballadors socials en aquest tema, i defensaven, basant-se en la seva recerca bibliogràfica, la bidireccionalitat de la violència, és a dir, que els homes eren tan víctimes de violència de gènere com les dones. Gràcies a la denúncia d'aquest grup de companyes, i al qüestionament de la bibliografia utilitzada en l'estudi, el comitè científic va tornar a valorar el pòster i va ser capaç de rectificar la seva valoració, desclassificant-lo. Un pòster absolutament inadequat pel contingut i inoportú, ja que ens trobàvem a Pamplona, on havia succeït la violació múltiple protagonitzada per La Manada, i on es copsava el sentiment de les congressistes reflectit en el crit latent del "No és No"

El conjunt de treballs presentats van tenir gran qualitat. En la categoria de comunicacions orals va resultar premiat el treball titulat "Trabajo social sanitario en cuidados paliativos pediátricos. Mirando más allá del horizonte", de Soraya Hernández, David Nadal, Esther Lasheras, tots tres professionals de l'Hospital Infantil de Sant Joan de Déu. En la categoria de premi al millor pòster va resultar guanyador el de Mónica Ortigosa, Helena Gómez i Silvia Mateo, titulat "Haciendo barrio. Entretejiendo espacios. Programa comunitario de personas con diversidad mental en un CRPS en Navarra".

Resulta gratificant assistir als espais de reflexió i debat que ens ofereixen les societats científiques, i ampliar la mirada d'aquest treball social sanitari que es fa gran sumant experiències de tants professionals de molts indrets diferents.

Finalitzo aquesta crònica del congrés agraint l'acolliment i l'excel·lent organització amb què ens van rebre les companyes de Navarra, i us convido a continuar ampliant la informació consultant el web de l'associació: <http://www.aetabajosocialysalud.es/>